

středky připravené ve svém bydlišti. Připojení domicilu jest tudíž protismluvním již tehdy, nebylo-li přejímateli směnky zvláště dovoleno, nikoli teprve tehdy, bylo-li výslovně zakázáno, oprávnění k domicilování směnky jest uznati jen, bylo-li výslovně propůjčeno nebo lze-li z okolností na příslušnou vůli zcela jasně a nepochybně usuzovati (srv. Grünhut, Wechselrecht I. str. 447). Toho u žalované není. Vše, co uvádí žalobce o vzniku a o účelu směnky, platilo by snad o druhém příjemci Františku P-ovi, s nímž žalobce vyjednával a jemuž také výhradně svědčil dopis ze dne 22. října 1928. Že žalovaná věděla o podrobnostech kupní smlouvy, zejména o podmínkách placení, nebylo tvrzeno a bylo věcí žalobcovou, by to tvrdil a dokázal. V první stolici nestala se ani zmínka o tom, že žalované její manžel neb žalobce sám vysvětlil, oč vlastně jde, anebo že se žalovaná jinak o tom dověděla. Nelze proto ani z okolností usuzovati, že žalovaná přistoupila na to, že má býti placeno v Ú., pokud se týče, že mlčky souhlasila s domicilováním směnky v tomto místě.

Čís. 9439.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Jistota složená obchodním pomocníkem nemůže býti předmětem úmluvy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem nejen při dojednání služební smlouvy, nýbrž vůbec po dobu trvání služebního poměru až do jeho ukončení. Činí-li si zaměstnavatel proti zaměstnanci nároky na náhradu škody ze služebního poměru, jest zaměstnanec oprávněn žádati složení jistoty na soudě. Teprve při ukončení služebního poměru jsou dopuštěna mezi stranami ujednání, odporující v neprospěch zaměstnanců ustanovením § 40 zák.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1929, Rv I 1820/28.)

Žalobce byl zaměstnán u žalovaného družstva jako skladník. Před nastoupením služby složil jistotu 3.000 Kč. Ježto nebyla žalobci při skončení služebního poměru jistota vrácena, domáhal se žalobce na žalovaném družstvu, by byla jistota složena na soudě. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Žalující strana opírá návrh na složení jistoty k soudu o ustanovení § 35 zák. o obch. pom. Pokud jde o námitku žalované strany, že byla oprávněna použití jistoty bez dalších soudních zákroků ke krytí schodku, zjistil soud, že předseda představenstva S. po tvrzeném zjištění schodku ve skladu svěřeném žalobci prohlásil, že jistota propadá ke krytí tohoto schodku, že žalobce nebyl propuštěn, že však byl vyzván, by složil novou jistotu, což neučinil, a že na toto sdělení žalobce neodpověděl, což pokládal svědek Antonín T. i ostatní za souhlas s použitím jistoty ke krytí schodku. Tato svědecká výpověď jest částečně podporována méně věrohodnou výpovědí svědka Antonína L-a, kterýžto svědek vypovídal nepřesvědčivě a zavdal příčinu svým chováním k pochybnostem o své nezaujatosti. Nepochybně však bylo zjištěno, že předseda představenstva žádal na žalobci, by svou jistotu poskytl na schodek ještě před tím, než služební poměr byl rozvázán. Ustanovení § 35 zák. o obch.

pom. jako právo nutkové (§ 40 cit. zák.) vylučuje úmluvu, již by se za trvání služebního poměru mohl zaměstnanec vzdátí nároku na složení jistoty k soudu, a úmluva, že zaměstnavatel může použití jistoty zaměstnancovy k úhradě škody jím způsobené, není platná, stala-li se před ukončením služebního poměru a zaměstnanec může žádati nehledě k takovéto úmluvě, by jistota byla složena na soudě (rozh. ze dne 17. července 1925 Rv I 732/25 čís. sb. 5132). **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Odvolací důvod nesprávného právního posouzení shledává odvolatel v nesprávném prý výkladu § 35 zák. o obchodních pomocnících prývým soudem a vytýká v tomto směru, že prýv soudce přehlíží, že zaměstnanec může žádati složení jistoty na soudě, když si zaměstnavatel při ukončení služebního poměru činí nároky na náhradu škody, kdežto v souzeném případě prý odvolatel již v květnu 1927 půl roku před ukončením služebního poměru, žádal, by žalobce uhradil schodek, a že žalobce s použitím jistoty k částečné úhradě schodku souhlasil, takže při skončení služebního poměru nebylo tu již jistoty. Podle mínění odvolatele jest ustanovení § 35 zák. o obchodních pomocnících vykládati způsobem obmezujícím, a nelze je proto použítí na případ, kde se zaměstnanec a zaměstnavatel dohodli o použití jistoty již za trvání služebního poměru. S míněním odvolatele nelze však souhlasiti. Podle § 35 zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. může zaměstnanec, dal-li jistotu a činí-li zaměstnavatel na něho nároky na náhradu škody při skončení služebního poměru — žádati, by byla jistota složena na soudě; podle § 40 téhož zákona právo příslušející zaměstnanci podle § 35 nemůže býti služební smlouvou ani změněno ani zrušeno. Z tohoto doslovu zákona vyplývá, že jistota složená zaměstnancem nemůže býti předmětem úmluvy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem nejen při dojednání smlouvy služební, nýbrž po celou dobu trvání služebního poměru až do jeho ukončení, a že pak, činí-li si zaměstnavatel nároky na náhradu škody proti zaměstnanci ze služebního poměru, má zaměstnanec právo žádati její složení na soudě. Teprve při ukončení služebního poměru jsou ohledně jistoty dovolena mezi stranami ujednání odporující v neprospěch zaměstnanců předpisům § 40 zák. o obch. pom., nikoli však, dokud poměr služební ještě trvá. Jestliže tedy zjistil prýv soud na základě výpovědi svědka Antonína T-a, že předseda žalované strany po zjištění schodku ve skladu žalobci svěřeném prohlásil, že žalobcova jistota propadá ke krytí zjištěného schodku a že žalobce byl vyzván, by složil novou jistotu, že však vyzvání tomu nevyhověl, což bylo považováno za souhlas žalobce s použitím jistoty ke krytí schodku, je tato skutková okolnost naprosto nerozhodná, ana každá úmluva v neprospěch zaměstnance za trvání služebního poměru až do jeho ukončení jest bezúčinná. Bylo proto odvolání jako neodůvodněné zamítnouti a potvrditi napadený rozsudek ze správných důvodů prvého soudu (srov. sb. n. s. čís. 3750 a 5132).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud právem usuzuje z doslovu zákona (§§ 35 a 40 zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. o obchodních pomocnících),

že jistota složená zaměstnancem nemůže býti předmětem úmluvy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem nejen při dojednání služební smlouvy, nýbrž po celou dobu trvání služebního poměru až do jeho ukončení, že, činí-li si zaměstnavatel proti zaměstnanci nároky na náhradu škody ze služebního poměru, jest zaměstnanec oprávněn žádati složení jistoty na soudě, jakož i, že teprve při ukončení služebního poměru jsou dopuštěna mezi stranami ujednání odporující v neprospěch zaměstnanců ustanovením § 40 cit. zák., nikoli však, dokud ještě trvá služební poměr. Ze žalobního žádání, obmezivšího se na to, by žalobcem složená jistota 3.000 Kč byla složena s příslušnými úroky na soudě, je zjevno, že jde o žalobu na složení podle § 35 svrchu citovaného zákona, právem se tedy obmezily souty nižších stolic na zkoumání zákonných předpokladů této žaloby, a když se odvolací soud nezabýval s tím, zda žalované družstvo již v květnu 1927, tedy půl roku před ukončením, ale za trvání služebního poměru, žádalo, by žalobce uhradil schodek, a zdali žalobce souhlasil, aby jistoty bylo použito k částečné úhradě schodku, takže prý při skončení služebního poměru nebylo tu již jistoty, nespočívá v tom neúplnost odvolacího řízení, poněvadž řečená okolnost je pro rozhodnutí rozepře nezávažná.

Čís. 9440.

Závazek spolupronajavších manželů k vrácení stavebního příspěvku není solidárním.

Právní povaha stavebního příspěvku. Pokud jest stavební příspěvek bytovou lichvou a jest nájemník oprávněn domáhati se jeho vrácení.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1929, Rv I 190/29.)

Manželé František a Barbora G-ovi pronajali žalobci ve své vile pokoj za roční nájemné 2000 Kč. Kromě toho měl žalobce zaplatiti jako příspěvek na stavbu 4000 Kč. Žalobce zaplatil na stavební příspěvek 3.500 Kč. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na Františku G-ovi vrácení 3.500 Kč, tvrdě, že žalovaný přes ujednání nenechal dáti žalobci do bytu jiného nájemníka, nýbrž byt sám obsadil, v kterémžto případě se zavázal vrátiti stavební příspěvek. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Soud odvolací ve shodě s prvním soudem nepokládá ujednání žalobce se žalovaným o stavebním příspěvku za jednání příčící se dobrým mravům. Ujednání takové, jak z denní zkušenosti známo, jest obvyklým, a nelze je pokládati za zakázané, ano jde o byt v novostavbě. Soud první stolice zjistil, že žalovaný věnoval značné částky na úpravu bytu pro žalobce. Není správné, že žalovaný neposkytl žalobci vzájemné plnění, ježto žalobce sám splnění nájemní smlouvy odmítl. Žalobce nemůže vyzovovati pro sebe nic z okolnosti, že žalovaný po té, když on sám od nájemní smlouvy ustoupil, jinému nájemníku byt pronajal a přijal nový stavební příspěvek. Nehledíc k tomu, že první soud, což není ani napařeno, bezvadně zjistil, že s novou úpravou bytu byly opět spojeny výlohy, mohl by nejvýše nový nájemník spatřovati v přijetí jeho pří-